

KvÄkar - tidskrift

Nr 3 2004
Årgång 56

Kvinnor i Kväkarnas hjälpprojekt i Bangladesh lär sig i grupp med REFLECT- metod, (*REgenerated Freirian Literacy through Empowering Community Technique*). Behovet av stöd är större än någonsin efter sommarens katastrofväder.

I detta nummer

Kära läsare!	3
Kristus och Kväkarna	4
<i>Att finna Guds väg i sitt liv och i vardagen</i>	<i>19</i>
<i>Hälsningar från utländska Årsmöten</i>	<i>22</i>
<i>Quaker Youth Pilgrimage 2004</i>	<i>24</i>
<i>Att leva andligt</i>	
<i>Att föra konflikt, att bygga fred</i>	<i>27</i>

Omslagsbild: Rokeya Begum. Övriga bilder i detta nr: Fredrik Ern.
Innehållet i artiklarna i detta nummer redogör vi kortfattat för och kommenterar i redaktionsrutan på nästa sida.

**kväkar -
tidskrift**

Tidigare Nordisk Kväkartidskrift årg. 1-25, ISSN 0245-06005
Pg 35 84 99-2, Box 9166, 102 72 STOCKHOLM, fax 08-668 68 16
Utgiven av Vännernas Samfund i Sverige. Hemsida: www.kvakare.se
Författarna svarar ensamma för de åsikter som framförs i artiklarna

Prenumerera genom att sätta in **140 kr** på pg 35 84 99-2, för Norden **165 kr** och utanför Norden **190 kr**. **Lösnummerpris 40 kr**.

Adressändringar och förfrågningar om **prenumeration** sänds till Tofte Frykman, Frihamra 5704 B 762 92 RIMBO. **Manusstopp** sista februari, april, augusti och oktober.

Redaktion: Tofte Frykman, redaktör, Frihamra 5704 B, 762 92 RIMBO, 0175-604 25, e-brev: kt@kvakare.se Ingmar Hollsing (bitr. redaktör och ansv. utgivare), Vän-gavägen 26, 513 32 FRISTAD, 033-12 27 72 e-brev: ingmar.hollsing@home.se
Redaktionskommitté: Ovanstående samt Kait Bessing, Lars Longueville och Ulla Lovén.

Kära läsare!

Som tema för vårt Årsmöte på Svartbäcken hade planeringskommittén valt *Kristus och kväkarna*. Ett minst sagt vågat ämne med tanke på hur lite och sällan som vi kväkare ger oss tillfälle att i grupp verkligen prata om *tro*.

Vad betyder den? Hur når man den? Vad innebär det att finna den? Vilka konsekvenser får den? Sex medlemmar berättade uppriktigt och rättframt om sina egna erfarenheter. Det blev en spännande och oerhört givande upplevelse för åhörarna. Jag tycker att författarna hade mycket att förmedla, på många plan, som tål att begrundas om och om igen. Det är därför en glädje att vi fått tillåtelse att publicera deras egna manuskript eller minnesanteckningar på sid. 4-18.

Efter inledningen delades årsmötesdeltagarna in i smågrupper för att få dela med sig av sina egna erfarenheter. Samtalen rörde sig framförallt omkring upplevelser av Kristus i våra medmänniskor, som livgivare och inspiratör – med många både frustrerande och dråpliga berättelser om vars och ens kamp med tron i vardagslivet.

I förra numret föll tyvärr ett stort stycke bort vid redigeringen av Annika Hollsings föredrag för danska Vänner. Vi trycker därför om hela hennes avslutande avsnitt om Vandrande meditation.

Mia Hollsing berättar i sin artikel livfullt och medryckande om vad Unga Vänner egentligen har för sig på ett Quaker Youth Pilgrimage. Vilken Vän, ung eller gammal, skulle inte velat vara med där?

Det är en tradition i Storbritanniens Årsmöte att ha en inbjuden föreläsare som håller en *Swarthmore Lecture*, dvs ett föredrag öppet för allmänheten. I år hade man bjudit in Simon Fisher som talade under titeln: *Att leva andligt. Att föra konflikt, att bygga fred*. Titeln är lätt förbryllande eftersom han, även på engelska, medvetet använder ordet föra på samma sätt som man använder ordet i ”att föra krig”.

Hans tankar och engagemang i konfliktlösning och fredsbyggande har i dessa dagar en särskild relevans. Nu när vi ser hur konflikter resulterar i krig och terroråd som (som alltid) drabbar fullständigt oskyldiga, nu även de allra minsta. Samtidigt ringer i mina öron frågan från en av dagens andaktsdeltagare: *Vem orsakar mänskligheten mest skada? Politiker som utifrån sin maktposition inte kan hitta andra lösningar på sina problem än våld, eller terrorister som utifrån sin maktlöshet inte kan hitta någon annan lösning?* Vi behövs som fredsbyggare!

Tofte Frykman, redaktör

Kristus och Kväkarna

*Årsmötet 2004 hölls på Svartbäcken, Rimbo.
Vårt huvudtema i rubriken inleddes där av sex
Vänner som fått tre frågor att berätta om sina
erfarenheter kring:*

- *Vad innebär begreppet Kristus för dig?*
- *Vilket är ditt förhållande till Kristus?*
- *Hur har du kommit dit?*

Birgit Rancken:

*Vad betyder begreppet Kristus
för dig?*

För mig innebär begreppet Guds son. Och vad/vem är Gud för mig? Något så stort och ofattbart att det är svårt att beskriva. Något som inte rymms i mänsklig gestalt. MEN vi kväkare säger ju att vi tror att det finns något av Gud i varje människa. Just det! Gud rymms inte i *en* människolik gestalt. Han finns överallt – i oss alla och i allt.

Men det var om Kristus – Jesus vi skulle prata. Så här enkelt tror jag att det är: Det finns ett Guds-ljus i oss alla. Ibland vet man inte

ens om det, men det finns. Men Jesus *visste* att det fanns, han var redan här på jorden helt *upplyst* av sitt ljus – så det syntes ibland. *Sänd till oss som ett föredöme – som en så stor del av Gud som kan rymmas i en mänsklig gestalt.* För han var ju även människa. Därför är han Guds son.

Vad är din relation till Kristus?

Som svar skall jag läsa ett bibelord (Joh. 15:14): ”Ni är mina vänner, om ni gör vad jag befäller er”. Det här ordet har jag försökt ta till mig. För mig betyder det att det hela tiden finns en kontakt, märk väl, *om jag vill använda den.* Alltså

Artikelförfattarna Birgit Rancken och Ingmar Hollsing

för mig har det här blivit lampan – ljuset inom mig. Men ibland glömer jag eller till och med vill jag inte sätta in kontakten. Vi har en fri vilja, men *allt finns redo*.

Som man blivit van med den här kontakten med Gud – Jesus inom sig och den på något sätt bryts, då först förstår man vad denna vänskap betyder. Det har jag varit med om så jag vet. Det är inte något underligt – eller kanske är det mystik, men det som händer, händer, för det mesta mitt i vardagen, små vardagliga korta tysta böner – ett tack – ett förtvivlat Jesus hjälp mig. Ett kort tyst förbön för någon, ett lyssnande inåt, vad ska jag nu göra. Så fungerar vänskaps-

förhållandet till Jesus Guds son inom mig. Egentligen kan man inte förklara det – det måste upplevas.

Hur har du kommit fram till det?

Den frågan är – som de andra frågorna – svår att verbalisera. Det har tagit hela mitt liv – nära 70 år – och håller på fortfarande. Egentligen fick jag den gåvan med modersmjölken. Den har alltid funnits, men för mig var den i den tappning som fanns i mitt hem då jag var barn och tonåring, för invecklad och skymd av dogmatik och ceremonier. Jag hade svårt att hitta *kärnan*.

Det är först nu de allra senaste åren jag har kunnat skala av nästan all bråte runt det som är Jesus – nämligen den *rena kärleken*. Om vi lär oss att lyssna på vårt inre ljus och ge vidare det vi hör kan vi medverka till att kärleken sprids och det blir fred på jorden och mänskligheten och Moder Jord kan överleva.

Birgit Rancken

Lars Longueville:

”Inte ens Jesus var trosviss”

För mig har det handlat om Jesus. Inte Kristus, utan om Jesus...

Jag har egentligen inte funderat närmare över varför, inte förrän jag blev tillfrågad om jag kunde tänka mig att säga något vid vårt årsmöte om vad begreppet Jesus Kristus inneburit för mig och min tro. Då först fick jag anledning att försöka sortera och strukturera.

Eftersom jag inte förberedde mig genom att skriva ett manus, utan talade tämligen fritt utifrån mina få noteringar, har jag nu efteråt försökt formulera mina tankar och reflexioner i skrift. Det blir just tankespeglingar, tankereflexer, och det skrivna skiljer sig en del från det jag sade vid årsmötet, men min grundläggande uppfattning är

naturligtvis utgångspunkt också här.

Mina grubblerier, inte minst i unga år, har framför allt gällt guds-begreppet, inte Jesus-gestalten. Förhållandet mellan mig och min Gud har emellanåt varit riktigt problematiskt. Allsmäktig, himmelens och jordens skapare och så ser det ut som det gör ...

Och vad gör inte vi människor, skapade till Hans avbild, mot varandra i Hans namn? Sådant behöver man inte vara en sökande tonåring för att grubbla sig sömnlös över.

Jag växte upp i ett hem som präglades av att mina föräldrar var frälsningsofficerare. Tron var en självklarhet. Som många andra i min situation kunde jag ha revolterat och visst revolterade jag, men det får nog betraktas som en ”sammetsrevolt”. Jag gick mina egna vägar, ifrågasatte och prövade och gjorde mina egna val. Det var inte konfliktfritt, men trots allt slängde jag inte ut barnet med badvattnet.

Hela tiden har där funnits en slags barnatro och jag inser nu, när jag i ord försöker formulera min tro, att de tidiga barndomsårens söndagsskola med de bokstavligt talat gripbara figurerna i sandlådan och de konkreta bilderna på flanellografen, gav mig en Jesus som stått mig nära och vars handlande har varit fullt förståeligt och beundransvärt, ja, helt enkelt ef-

tersträvansvärt. Och det är nu jag inser att min Jesus är Människosonen.

Det var den mänskliga Jesus-gestalten, Människosonen, jag mötte och tog till mig och också försökte identifiera mig med. Han som står för det goda och som hävdar de ideal vi människor bör sträva efter. Han som umgås med människorna längst ner på samhällssteget, med de utstötta. Han som frågar efter din broder. Han som blir heligt vred, ja, till och med våldsamt vred när han ser kommersen i Templet. Jesus uppträder med höga, eftersträvansvärda ideal, men också i högsta grad mänskligt, med mänskliga brister och tillkortakommanden. Det ger mig hopp och tillförsikt!

Visst har jag imponerats av att Jesus uträttat under; att han kan gå på vattnet, att han bespisar tusentals människor med fem bröd och två fiskar, att han botar sjuka och förvandlar vatten till vin. Men, och det är en insikt jag nått fram till först nu, det är på något sätt självklart att Guds son kan uträtta underverk. Det är klart att han kan göra sådant, han är ju Guds son, Jesus Kristus.

För mig är det märkligare och mer fantastiskt att Guds son tillät sig tvivla. Att han i sin kanske svåraste stund högt ropade ut sin ångest och sitt tvivel och undrade varför hans Gud övergivit honom. För

visst är det fantastiskt att inte ens Jesus var trosviss i alla situationer.

Och jag känner stor tacksamhet inför detta; att Jesus, Människosonen, visar att vi människor får tvivla.

För mig är detta centralt. Inte minst ”i dessa yttersta dagar då den auktoritära bokstavstrons kollaps visas i hela dess nakenhet vid Uppsala tingsrätt”, för att citera domprosten i Uppsala, Tuulikki Koivunen Bylund. Det vi sett där är en extrem ytterlighet visserligen, men den visar det nödvändiga i att vi inser att det är tillåtet att pröva och ifrågasätta, ja, till och med tvivla.

Jag ser Jesu djupt mänskliga tvivel som en maning till mig som människa att ifrågasätta och pröva, och inte luta mig mot en gång och för alltid given övertygelse. Det är ett ansvar jag har och som bara jag själv kan ta, först därefter kan jag ta konsekvenserna av min tro och handla.

Lars Longueville

Sue Glover Frykman:

Min allra första kontakt med ‘Kristus’ var på avstånd. Som barn gick jag med min mor (mamma) och yngre bror i den anglikanska kyrkans gudstjänst varje söndag morgon.

Där lärde jag mig ritualer, psalmer, trosartiklar och att böja ner huvudet som alla andra när namnet Jesus Kristus nämndes. Som 14-åring, när min mor talade om för mig att det var dags att börja i konfirmationsklassen, protesterade jag och vägrade delta därför att ritualerna, psalmerna och trosartiklarna inte hade någon mening alls för mig. Tack och lov följde mamma inte upp ämnet och det var slutet på min kyrkliga karriär! Min erfarenhet av kyrkan var att Jesus Kristus och Gud hade blivit uppnäeliga och där förblev de under min tonårstid.

Berättelser om den yngre Jesus som jag hörde på mina religionslektioner i skolan förstärkte också bilden av en avlägsen figur komplett med gloria och ett lång vit ämbetsdräkt. Förmodligen hade jag bestämt mig för att den här skenheliga personen, som ur en sagobok, inte hade någonting att göra med mig eller mitt liv. Fast jag måste erkänna att min nyfikenhet väcktes av en brevvän som uppmuntrade mig att tänka djupare kring 'religion' och min attityd till denna.

Min far hade alltid lärt mig att försöka se det goda i varje människa. Jag tror att detta var det "andliga" värde som betydde mest för mig och som omedvetet sippade in i mig. För mig kom det närmast ett av mina favoritbudord,

som är att "älska min nästa som mig själv" (som i för sig var en kamp eftersom jag inte tyckte så mycket om mig själv som barn, tonåring eller ung kvinna).

Mitt andra favoritbudord – och en utmaning – är "att älska Herren min Gud av hela mitt hjärta och allt mitt förstånd". När jag fann Vännernas Samfund (Kväkarna) i början av 70-talet var det emellertid som att hitta en karta och få en kompass i handen. Jag säger det eftersom mina Vänner och Vänners Vänner från Whitehaven Meeting (i norra England) inte hade någon svårighet att tala öppet om Jesus Kristus – som man, som historisk gestalt eller som Helig Ande – lika väl som sin Gud och sitt eget förhållande till de "två i förening". Jag lärde mig mycket och uppmuntrades att formulera min egen uppfattning och erfarenhet av Kristus som Ande. Detta sätt att se på Kristus kändes mer meningsfullt allteftersom jag nu införlivade den rena inre princip som George Fox kallade Kristus, vilket var samvetet, vägledaren och Ljuset; Gud inom honom. Som resultat av Kväkarstudiecirklar och enskilda samtal med Vänner, började mitt förhållande till Jesus Kristus som människa, historisk gestalt och Ande förlora sin tidigare känsla av avstånd och vi närmade oss varandra.

Inte längre min barndoms hymlande, utan en upplevelse av 'Jesus som levde i nära och direkt kontakt med Gud' visade mig också nya verktyg (verktyg för/till förvandling) som jag kunde använda till att förändra mitt liv så att jag kunde försöka leva närmare 'min egen livssanning'. Han/De erbjöd mig att själv använda dessa redskap och samtidigt låta mig göra misstag medan jag prövade dem: ovillkorlig kärlek, medlidande, förlåtelse, trofasthet, uppoffring, sårbarhet, väntan och provning, tillit och förtroende, kraft att bära mitt kors, möta avvisande och fördömande, hur jag kan uttrycka min ilska när min integritet blir kränkt – för att bara att nämna några.

När jag var lite över tjugo år gammal hade jag en mystisk upplevelse som gav mig en stark och djup känsla av att jag visste att Gud verkligen älskade mig. Det tog mig tjugo år innan jag kunde svara på motsvarande sätt med; att jag verkligen älskade Gud.

Men nu går jag fram lite för snabbt. För att hålla mig till samma tid vill jag berätta något från mitt första möte ansikte mot ansikte med Kristus – eller rättare sagt, Kristus i en annan människa – nämligen Albert.

Albert var en kringvandrande (en luffare om man använder den nedfattande termen) som kom till andakt när jag bodde och arbetade i

Manchester som (hus-)värd för deras kväkargård. Jag kan inte förklara hur, men hans närvaro lärde mig allt om medlidande, för första gången i mitt liv. Mötet med Albert är lika levande idag som det var då. Några år efter mötet med Albert skrev jag en dikt om honom, som försökte fånga min upplevelse. Jag läser den här i förhoppningen att ni ska kunna få känna någonting av 'smaken'.

Dikt - Albert

*Albert came before the others.
"Is there a Meeting tonight?
I need a Meeting", he said.
There is. Come in.*

*The others came and met Albert.
"We're going to start.
Be with us", we said.
We sat. We waited.*

*I looked at Albert as we worshipped.
Cold hands. Gaping shoes. Rough
clothes.
"I have things", I thought.
In the stillness. I saw.*

*I saw Christ in Albert.
Afterwards, kneeling at his feet,
Lacing his shoes
He looked. I think he saw
The Christ in me.*

Ur samhällets synvinkel personifierade Albert fattigdom, svaghet och misslyckande. För mig var han

däremot Kristus! Han bad aldrig om någonting men jag ville ge honom allt. Jag hade varken guld, rökelse eller myrra att erbjuda, men efter andakten föll jag på knä för att trä i snörena i hans skor så han inte skulle tappa dem, samtidigt som jag stoppade handskar och kex i hans ficka för att hans händer inte skulle bli så röda av kylan och så att han skulle ha någonting att tugga på när hungern gjorde sig påmind. Kanske trodde jag att han såg Kristus i mig eftersom jag reagerade tvärt emot vad som var samhällets bedömning av vad som var och inte var 'acceptabelt'. Det var ett erkännande av en annan levande själ. Men det är, som jag

Sue Glover Frykman och Janet Andersson

tror ni förstår, svårt att förklara min djupa känsla med vanliga ord. Jag återsåg aldrig Albert efter det, fastän både han och (den Heliga) Kristus Ande fortfarande lever med mig.

Det är inte dock bara den allt närmare samvaron med Kristus och Gud som har skapat min förståelse av det andliga. Under ett besök bland kväkare i Nya Zeeland våren 1996 kom jag att möta ansikte mot ansikte (eller kanske man skulle hellre säga själ mot själ) Maoriernas sätt att leva. Innan vi började en promenad, stod

vi i en andäktig cirkel och bad om 'tillstånd' från jordens andar till att få promenera över marken. Maoris visade mig en närhet till det som är 'gudomligt' i naturen och att 'andlighet' inte bara var tillgängligt för Kristi efterföljare. Trots jag blev medveten om likheter och lockelser i andra sätt att tro, har jag inte känt mig kallad till någon djupare utforskning utan står kvar i min egen tradition.

Som avslutning på detta korta föredrag om mitt fördjupade förhållande till Kristus och Gud – båda

två är numera sammanflätade och utvidgade – vill jag berätta om en erfarenhet som lät mig titta närmare på Sanningen om mitt liv och gav mig mod nog att göra någonting åt det som hade oroat mig. Det obehaget handlade om det faktum att jag hade tillåtit mitt ego och min egen äventyrskänsla styra mitt liv så att jag hade blivit rotlös och vilsen. Hur konstigt det än låter, så blev jag medveten om att det fanns två Sue. Under en andakt med Vänner från olika delar av världen som 1998 hade en sammankomst med Rex Ambler i England för att undersöka 'Experiment with Light', upplevde jag hur Gud direkt ville veta om jag älskade honom/henne. Mitt första svaga svar var att jag skulle vilja älska Gud. "Det räcker inte. Älskar du mig?" var den upprepade utmaningen. Det var först efter att ha fått frågan en tredje gång som jag kunde bekräfta av hela mitt hjärta: "Ja, Gud, jag älskar dig". Först då kände jag mig tillfreds, lugnad och hel.

Från den dagen jag visste att jag hade börjat leva i 'nuet' med behovet att vara trogen mot det som Gud lade framför mig. Mitt förhållande till den 'äkta inre grunden' av kärlek som jag kunde kalla Kristus hade nått ett nytt stadium.

Sue Glover Frykman

Fredrik Ern:

När jag svarade ja på Julias fråga att berätta något om Kristus, *vad betyder begreppet Kristus för dig?* märkte jag, att jag egentligen tänkte mindre på Kristus i detta religiösa sammanhang än på personen, människan Jesus, på den ena sidan och på Gud på den andra. Det behövdes en hel del funderande för mig om begreppet Kristus, och jag är mycket väl medveten om att detta begrepp och innebörden av det har vållat åtskilligt med strid under kyrkohistorien, många gånger på liv och död, så lät mig framhålla att när jag funderar över detta så är det något som vi inte kan "veta" något definitivt om.

Kristus betyder den smorde, detta leder tanken till kungadöme och makt och ära. Ett heligt kungadöme fanns i de religiösa föreställningar hos judarna, man väntade på en Messias gestalt, en ny David, som skulle återupprätta Juda rike i all sin glans. Men föreställningarna om ett sakralt kungadöme fanns eller hade funnits också i de omgivande ländernas religioner, hos Sumererna, Assyrierna, Babylonierna, Egyptierna, i Rom dyrkades kejsaren som Gud.

Men timmermannen Jesus var ju allt annat än den med yttre glans och insignier försedda

kungagestalten, en kringresande predikant och helbrägdagörare, utan fast bostad, med ett gäng enkla människor, fiskare, tullin-drivare, arbetare som följeslagare. Kristus, den smorde, vadå? Men samtidigt fanns det hos honom en kraft, en utstrålning som gjorde att människorna lyssnade på honom och hans budskap. Och de som hade makten uppfattade honom som ett sådant hot att de fick honom avrättad.

Om sig själv sade han att han var före Abraham, ja från begynnelsen, vad menade han? Han sa att han var i Fadern (Gud) och Fadern var i honom. Johannesevangeliet berättar i början om Ordet, Ordet som fanns i begynnelsen hos Gud och allt blev till genom det, Ordet. Och Ordet blev människa, Jesus. Ordet var Guds skaparkraft, Ordet var Kristus. Kristus var i Jesus helt och fullt, Guds kraft hade fyllt honom, därför kunde han säga ”jag är i Fadern och Fadern är i mig.” Jesus var den av Gud smorde, som är något helt annat än den av människor smorde kungen.

Men var Kristus bara i Jesus? Nej, allt blev ju till genom Ordet, Guds skaparkraft, det hade varit i en Noa, en Abraham, en Jakob, en Moses, en David, i profeterna, i Johannes Döparen och så i Jesus på ett fullkomligt sätt. Och efter Jesus död kunde Paulus säga att nu lever inte längre jag utan Kris-

tus i mig. Och på 1600-talet kunde George Fox höra rösten inom sig, när han desperat sökte svar på sina existentiella frågor, att det var en som kunde svara och det var Kristus, direkt, utan förmedling. Så har det varit i alla tider, så är det också idag. Guds skaparkraft är nerlagd i människans väsen, Kristus, vi har alla del av det, potentiellt. Kväkarna säger det av Gud i varje människa, eller det inre ljuset, eller sanningens ande, eller helig ande. Det finns där som en gnista, många vet inte av det, eller vill inte veta, men det finns där ändå. Det är bara de kristna som skulle kalla det för Kristus, andra skulle säga något annat, men det förblir detta av Gud. Det är som ett frö, för att det skall växa måste det odlas, beredas utrymme. Det är vår fria vilja som avgör hur mycket eller litet vi låter det växa. Om vi vill kunna säga med Paulus ”nu lever Kristus i mig”, så måste vårt eget själviska jag har dött, andligen. Jag börjar begripa att det var om detta min dröm för 50 år sedan handlade, om att dö andligt och att leva andligt.

Jesus kallas också för Guds son. Han kallar Gud för sin Fader, men han lär också oss att be till Gud som till vår Fader. Det är barnet som har en relation till sin Fader, om vi kallar Gud vår Fader gör vi detta som Guds barn. Eckehart talade någonstans om Gud som

ständigt föder sin son, måste göra det. Jag skulle kunna förstå det så att Gud alltid föder sig, sin kraft i människors hjärtan. Det vill säga att Guds barnskap är det samma som Kristus. Berättelsen i Bibeln om Marias bebådelse med helig ande och Jesus födelse i Betlehem, och allt som skedde i samband med detta, är myter som inte är så väsentliga då och inte heller tycks bli bekräftade i berättelser senare i evangelierna om Jesus relationer med sin familj.

Med vem har då jag en relation? Jag ber till Fadern, som i Fader vår. Hela mitt böneliv är ett tilltal till Gud, inte till Kristus eller Jesus. Jag upplever Gud som nära mig, i mig, samtidigt som jag tror att Gud är nära också otaliga andra människor på samma gång, och ändå så nära och personligt.

(Fredrik läser en dikt som han skrev och som publicerades i KT, Nr 4 1996)

Jag älskar

Fader, jag är förälskad i dig.

Jag märker det på orden med vilka jag talar till dig.

Såsom ynglingen talar till sin älskade, så talar jag till dig.

Såsom han längtar efter den som han har kär, så längtar mitt hjärta efter dig.

Såsom han viskar sin kärestas namn, så har jag ditt namn på mina läppar.

Såsom han vill förenas med sin tillkommande, så vill min själ förenas med dig.

Fader, jag älskar dig, och plötsligt börjar jag begripa Höga Visan.

Är detta Gud eller det av Gud, eller Kristus? Namn, definitioner, jag finner det inte väsentligt att bestämma vilket. Jag vet bara att jag har ett förhållande, och att jag önskar att detta förhållande må fördjupas, jag ber om växandet av denna Guds närvaro i mig.

Människan Jesus har visat en väg, med sitt liv, med sitt budskap. Framförallt att han inte valde maktens väg utan tjänandets väg, som en förebild för dem som vill följa efter, för mig. Hans väg, och därmed Guds väg, var den undre vägen – blev det för de första Kristna där den nya religionen spred sig bland de fattiga, hantverkare, slavar. Hans budskap var om Guds rike, där man delade med varandra, där man älskade varandra, där man inte höll på sitt. Gudsrike tanken var så helt annorlunda än det bestående samhället och det ledde till hans offerdöd. Många har i hans efterföljd också följt honom i detta – att de accepterade lidandet och döden för sin nya tro. Men offer är inte bara lidande och död, utan framförallt att avstå från sitt, från sitt ego, från sin själviska vilja, så att det av

Gud, Kristus kan växa i människan.

Hur kom jag nu fram till det? Det började med min dröm för ca 50 år sedan, och Gud har inte släppt mig sedan dess och jag inte har kunnat släppa honom. Det är en fortgående process, i bön, läsning, studier, begrundande och den fortsätter väl så länge jag lever.

Fredrik Ern

Janet Andersson:

Begreppet "Kristus" betyder för mig, helt enkelt, att Gud kom till oss i mänsklig gestalt för att svara på en central fråga och att besvara den med mänskliga uttryck som vi skulle kunna förstå. Vem är vi? Vad betyder det att vara människa? Vad är det mest väsentliga i vår natur?

Kristus svar, känner jag, var enkelt. Var och en av oss är, liksom Han, ett av Guds barn. Vi är inte annorlunda än Gud, Gud är inte avlägsen från oss, min ande och din ande hör till Guds ande, som lever evigt. Och vad är denna ande? Vad är Guds ande, Guds natur och därför vår natur? Kristus svar på frågan var också klart. Gud är kärlek. Denna kärlek är en krävande kärlek, ja, och ibland en svår kärlek, men också och alltid en förlåtande, stärkande och livgivande kärlek. Som Guds barn, är denna

kärlek vår. Denna kärlek är VI som vi var ämnade att vara. Denna uppfattning var enkel och kraftfull, ny och häpnadsväckande hoppfull när Kristus förkunnade den. Det är den fortfarande.

Det är mycket som hindrar oss, emellertid, att förstå denna förenande kärlek, uppleva den eller leva den. Vi sätter upp dessa hinder själva genom rädsla och högmod, genom vrede och lättja, girighet och uppgivenhet. Genom allt som vi kallar synd. Därför — och det är lika viktigt — visar Kristus oss hur vi kan befria oss från allt som aktivt försöker skilja oss från vår riktiga natur och vårt riktiga liv. Oviktiga saker, dumma saker, farliga saker, destruktiva saker... Kristus lyser med sitt Ljus på allt detta så att vi kan se det, och ger oss då kraften, om vi vill använda den, till att låta dem falla bort. Genom att göra detta, kan vi äntligen börja bli vad vi alltid varit ämnade att vara: de verktyg med vars hjälp Guds kärlek förverkligas här på jorden.

Den relation som jag har haft till Kristus har ändrats dramatiskt under årens lopp. Under mina tidiga tonår blev jag "frälst" på ett fundamentalistiskt bibelläger; jag "accepterade Kristus som min personlige Frälsare." När jag tänker tillbaka på denna erfarenhet är det tydligt att denna frälsning berörde bara mina känslor men inte

min ande eller mitt hjärta. Det vet jag därför att det gjorde mig inte glad utan orolig, med en ständig känsla av misslyckande med vad jag ansåg vara denna frälsningskrav: att avhålla mig från världsliga aktiviteter och, mycket värre, "kravet" att vittna inför andra för att försöka frälsa dem också.

Detta var absolut tortyr för mig och var särskilt smärtsamt i förhållandet till mina föräldrar, som var ärliga, hyggliga men helt okyrksamma människor, som mjukt men fast avslög mina försök att visa dem vad de måste göra för att undvika helvetets eld.

Min ängslan växte när jag lämnade vår mycket lilla stad, gick på universitetet och träffade andra goda, hyggliga, snälla människor som inte ens var ... kristna. Hur var det med dem? Judarna och buddisterna och hinduerna och människorna som använde mycket av sin tid och sina pengar för att hjälpa andra, men som inte ens betraktade sig själva som "religiösa." Ska verkligen de alla hamna i helvetet? Kunde jag verkligen tro, ordagrant, vad bibeln säger oss att Kristus säger: "Jag är Vägen, Sanningen och Livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig?" Det kunde jag inte, åtminstone inte som jag förstod det då. Det gjorde mig arg. Det var inte rättvist. Jag tyckte inte om det. Jag tyckte inte om Jesus, eller åtminstone mycket av det

jag trodde Han sa i det Nya Testamentet. Svårast, absolut, var begreppet att man måste tro så mycket för att bli "frälst." Tron är inte så lätt att bara beställa, åtminstone inte den typen av tro vilken verkade nödvändig, det med jungfrufödelse och miraklen och kroppens återuppståndelse. Och om man inte kunde frammana denna tro, hur mycket man än ville ha den, utan måste vänta tills man berördes av nåd innan man gavs den — det verkade mest orättvis av allt. Varför skulle Gud sätta upp så många hinder på stigen för människor som uppriktigt ville följa Hans väg?

Det var inte, tror jag, förrän jag hittade kväkarna i mitten av 70-talet som jag började förstå att det inte var Gud som sätter upp dessa hinder utan jag själv. Jag började bilda ett nytt förhållande till Jesus, det jag har nu: en enkel tacksamhet grundad på den enkla vetenskapen att genom Honom och Hans ande kan jag också uppleva Gud i mig och uppleva Honom ännu djupare varje gång jag tyst och hörsamt inväntar Hans närhet. Hur skedde detta? Det skedde genom tystnad och enkelhet och friheten från ord och dogmer och forcerad "tro" vilka är kännemärkena på vårt kväkararv. Det skedde långsamt och med många bakslag. Jag kan emellertid säga nu att den känns rotad och levande, och från

den, långsamt, utvecklas nya och gröna och levande skott. Vad hade ändrats? Inte Kristus själv. Inte ens Kristus ord, tryckt i rött i mitt Nya Testamente. Det som hade ändrats var jag — min uppfattning och förståelse av dessa ord. Om det inte är nåd, vet jag inte vad det är.

Därför, vad jag känner nu är att var som helst i världen som någon berörs och uppmuntras av Guds ande, att älska och hjälpa andra människor, är denne förbunden med Kristus, antingen man vet det eller inte, eller vad man kallar denna förbindelse. Genom Kristus, hur vi än känner Honom, skiner Guds obegränsade kärlek och kraft och godhet och barmhärtighet, vår om vi ber om det.

Janet Andersson

Ingmar Hollsing:

Jesus – visar en Gud för de svaga

Hur kom jag till Jesus? Först blev Gud en levande verklighet för mig, och sedan kom Jesus. När jag var 23 år var det väldigt viktigt för mig att få reda på om det fanns en Gud, och jag bad: Gud, hör mig om du finns. Efter ett par år tyckte jag att bönen blivit besvarad, att livet ordnade sig i sådana mönster att det var som om någon styrde det – och jag kunde skriva en dikt som bör-

jade: Äntligen har du funnit mig, Gud.

Enligt många kristna är detta fel ordning, man ska börja med Jesus. Men så var det för mig. Och jag har blivit mer och mer intresserad av Jesus. Mitt förhållande till honom är å ena sidan en sorts kärleksförhållande, jag är fascinerad av den här personen. Å andra sidan skulle jag vilja säga att min bild av Jesus är realistisk på det sättet att den bygger på det som berättas om honom i Bibeln, och på böcker om honom. Jag har försökt få fram en realistisk bild av vad Jesus gjorde och sade och ville. Min reaktion från början, när jag läste Bibeln var att det var mycket som var hårt och besvärligt i det Jesus sa. Inte bara krav som var svåra att följa, som att älska sina fiender, utan också att han ibland sa sådant som verkade grymt, som att han inte ville ha med sin familj att göra, eller att den stackars kanaaneiska kvinnan liknades vid en hund.

Men sedan har jag ändå kommit fram till att Jesus är den mest imponerande människa jag vet om. Det finns de som liksom med en storslagen gest säger: Det finns tusentals människor som levt lika bra som Jesus. Ja, det kan hända – men jag har inte sett dem, jag har inte hört berättelserna om dem. Det finns vissa andra som inspirerar mig väldigt mycket: Sokrates, Gandhi, Woolman, men de liknar

Jesus eller är Jesu lärjungar, och Jesus är för mig mer inspirerande än någon av dem.

Jag har svårt för trosbekännelsen om Jesus: ... född av jungfrun Maria, pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död, begravnen och uppstånden. Hans liv finns inte med, det som är så fantastiskt! Han är en av de helgjutna, han tycks ha levt som han lärde. Hans lära är något som inspirerar mig – han ville sätta kärleken i centrum för våra liv. Theodor Hovda har skrivit en bok om detta: *Det finns inga gränser för kärleken*. Jesus visade bilden av en Gud som är kärleken. Även om jag mött Gud så att säga vid sidan av Jesus, så är det ändå en Gud som har fått alla sina drag av Jesus. Ingen har sett Gud, Gud är ande och kan beskrivas på olika sätt, ja, se ut ungefär hur som helst. Men Jesus betonar att Gud är kärlek, och den guden vill att vi ska leva Guds rike på jorden, förverkliga Guds vilja. Det har för mig varit en oerhört inspirerande tanke. Guds rike har varit ett av de centrala begreppen för mig. Och så har man i traditionen gjort så väldigt lite av det. Jesus har blivit någon sorts maktmänniska, och han har blivit någon som man ska bekänna som sin personlige fräl-sare, som man yttrar en formel.

Kristus – en frestelse?

Så var det *Kristus*. Det uttrycket är den grekiska översättningen av det hebreiska Messias. Båda betyder den smorde eller kungen. Är det någon missuppfattning som varit förödande, så är det just Jesus som maktmänniska, Jesus som kung. Jag tror att frestelsen att tillbe djävulen på berget i själva verket var frestelsen att använda våld för att besegra romarna, den vanliga tanken på hans tid – liksom i vår. Förändringar måste ske med våld, har man menat. Jesus avvisade det, han gick in för ickevåldet och kärleken. Det var ungefär lika revolutionerande då som nu. Eller kanske är det något mindre främmande nu, just därför att Jesus har funnits och några har fört hans lära vidare. Men det är för mig ironiskt att han bekänts av sina efterföljare som Kristus, just det begrepp som han själv förkastade så våldsamt.

Ändå kanske jag själv innerst inne skulle kunna bekänna att Jesus är Gud. Inte alls på samma sätt som när jag säger att jag tror på Gud. Min tro på Gud är något jag bygger livet på, en förvisning om att kontakten med Gud fungerar – det är någon som leder mig genom livet.

Däremot är det så att säga en hypotes att Jesus är Gud. Det är inget jag kan säga att jag har erfärit,

men det är något jag gärna vill tro, därför att jag tycker att Jesu liv är så inspirerande. Det visar hurdan Gud är. Bara en sådan sak som att Jesus väldigt bestämt säger att vi inte ska döma andra. Det är olikt många efterföljare, som gärna vill döma. Jag vill också gärna döma.

Jesus var heller aldrig på de mäktigas sida, som det har kommit att bli senare. Han dömde själv aldrig dem som visste att de gått vilse i livet och hade det besvärligt. Däremot uttalade han sig i klump rätt fördömande om dem som trodde att de själva var rättfärdiga, men lade tunga bördor på andra. Han kom i konflikt med dem som hade makten och anseendet. Sådan vill jag också tänka mig Gud – en Gud för dem som är svaga.

Det började alltså med att jag tyckte jag fann Gud. Men Jesus låg hela tiden bakom, och mer och mer kom jag att älska denna person som ger en glimt av vad livet skulle vara och vad jag själv kunde vara. Det är ju så märkligt ordnat att vi älskar dem som visar oss detta, även om det inte går bra för dem i det yttre.

Det finns en annan orsak till att jag gärna ville tro att Jesus är Gud, och det är att jag tycker det är gripande att tänka mig att Gud själv gav sitt liv på ett så plågsamt sätt, för att vi skulle förstå att han var kärleken. Jag har svårt för tanken att det var något slags offer. Och

jag kan förstå dem som tycker att det i så fall var grymt av Gud att behandla sin egen son på det viset. Men om det var Gud själv som led ... det öppnar svindlande perspektiv.

Om Gud blev en svag människa, kan då alla vi svaga människor bli som Gud, eller som Jesus? För mig är det i varje fall långt borta. Varje dag ber jag: Låt det bli en dag av efterföljelse. Och varje dag upplever jag min otillräcklighet allt starkare. Precis som de flesta andra går jag i Stockholms centrum förbi allt som händer och sker, för det är så man gör, det är så man överlever. Man ser ingenting av det som sker runt omkring en – men Jesus skulle ha gjort det.

Är det kanske så att Gud lider varje gång någon lider? Innerst inne tror jag det. Men då måste jag också tro att Gud har del i all glädje som finns, och jag måste tro att det goda ska segra till slut. Allt detta blir lättare om jag tror att Jesus var Gud, inte bara som vi alla möjligen skulle kunna bli det, utan på ett särskilt sätt. Och då skulle jag kanske också kunna ta till mig att Jesus är Kristus, inte i betydelsen kung utan snarare tillvarons grund.

Ingmar Hollsing